

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Tamás Ernő*

Cím: *Corvinák, ókori papyruszok
magyar nyelvemlékek - óvóhelyen*

Forrás: *Pesti Hírlap*

Bp.

(Hely)

1942 okt. 18.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

024.1

Hely

O. Sz. K.

Idő

"1942"

Személy

Közp. nyomt. XX.

Corvinák, ókori papyruszok, magyar nyelvemlékek - óvóhelyen

Dr. Fitz József, a Nemzeti Múzeum könyvtárának igazgatója
nyilatkozik

A jelenkori háborúk megcáfolták a régi szállóigét, mely szerint „fegyverek közt hallgatnak a műsák” — mai napság minden eshetőségre felkészülve bár, de ágyudörgések, légítámadások közepette is dolgoznak az írók, tudósok, művészek és a tudományos intézetek. A totális háború veszedelmbe sodorta mindazt a kulturális kincset, amit az emberi művelődés századokon keresztül alkotott, illetve megőrzött. A háboruban résztvevő népek muzeumainak, könyvtárainak vezetői éppen ezért igyekeztek lehetőség szerint biztonságos helyre juttatni az európai művelődés kincseit. Most, hogy Budapestet is meglátogatták már támadó repülőgépek, megkérdeztük dr. Fitz Józsefet, a Nemzeti Múzeum Országos Széchényi-Könyvtárának főigazgatóját, miként intézkedett a nemzet könyvtárában őrzött pótolhatatlan ritkaságok megővésére.

— A Nemzeti Múzeum épülete — mondotta dr. Fitz József főigazgató — szilárd, vastagfalú, eléggé biztonságos épület és a könyvtár helyiségeit inkább csak a féloldalt hulló bombák veszélyeztetnék. Bár a könyvtár aránylag biztonságban van, mégis gondoskodtunk arról, hogy a nagy értékeket megfelelő helyre juttassuk. 72 magyar nyelvemlék, 449 középkori kézirat, 2 ókori papyrusz, 1042 ősnymtatvány, 1442 régi magyarnyelvű nyomtatvány és a muzeális gyűjtemények példányai korábban a könyv-

tár nagy dísztermében lévő üvegszekrényekben voltak. Legféltehetőbb értékeinket, a magyar nyelvemlékeket, hazai krónikákat, Corvin-kódexeket és nemzeti szempontból legfontosabb kéziratainkat kiválogattuk és páncélszekrényekbe zártuk. A páncélszekrényeket aztán mély ablakfülkékben helyeztük el. Mintegy 5—600 ilyen ritkaságot őrzünk páncélszekrényekben. Még a bombák rendkívüli telitalálat is legfeljebb az udvarra vetné a páncélszekrényeket, anélkül, hogy a pótolhatatlan ritkaságok veszendőbe mennének.

— A régi magyar könyvek, hungaricumok, mint ugyancsak féltett ritkaságok, az úgynevezett mély földszinten kaptak helyet. Ezt a körülből 4000 példányt bolthajtásos, vastagfalú apró helyiségekbe tettük. Úgy helyeztük el ezt a gyűjteményt, hogy a közönség annak darabjait mégis használhassa. Szigorú ellenőrzéssel — egy tisztviselő és egy altiszt — jegyzékbe foglalva adja ki használatra a könyveket, de éppen a kivételes helyzet miatt egy nappal előbb be kell jelentenie igényét annak, aki valamelyik példányt használni óhajtja.

A főigazgató elmondotta, hogy már a háború előtt megfelelő tervet dolgoztak ki a ritkaságok elhelyezésére. A legnagyobb értéket már a háború kitörésekor páncélszekrényekbe zárták. A régi magyar könyvek elhelyezése a közelebbi veszély jelentkezése-

kor szintén megtörtént.

— Ez a mintegy 4 és félezer ritkaság a milliós könyvtárnak természetesen csak egy kis része. Nincs mód arra, hogy valamennyi unicumot külön biztonságba helyezzük, mert akkor pl. a vidéki hírlapok egyetlen példányairól is ily módon kellene gondoskodnunk. Vastagfalú, szilárd épületünk azonban még nagyon súlyos eshetőségekben is meglehetősen biztonságot nyújt könyvtárunk számára.

Az új könyvtári építkezés, amely 10 millió pengőbe került volna, a háború miatt egyelőre távolabbi időre tolódott, a könyvtár azonban a háború idején is lankadatlanul és akadály nélkül folytatja tudományos munkáját. Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy Erdély visszacsatolása után a magyar katonai parancsnokságok által a hivatalokban összegyűjtött nyomtatványok már a Széchényi Könyvtárban vannak. Megszervezték a Délvidéken is a magyar nyomtatványok gyűjtését és a honvédezerkar főnöke, a főigazgató előterjesztésére, annakidején elrendelte a volt jugoszláv hatóságok nyomtatvány anyagának a Széchényi könyvtár részére való kiszolgáltatását is. Délvidékről több mint 2000 Hungaricum került a könyvtár birtokába. A visszacsatolt területekkel kapcsolatban tehát a nemzet könyvtára megszámú és jelentős értékkel gyarapodott.

Tamás Ernő.

1941 — 3000